

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

**Δ.Π.Θ. - ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΙΙΙ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ**

3ο ΕΤΟΣ 2022-2023 6ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΠΕΜΠΤΗ 10.00-14.00, 15.00-19:00μμ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ: Διδακτικές ώρες 8

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ VI

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΔΗΜΟΣΙΟ ΚΤΙΡΙΟ – ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΧΩΡΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΘΕΜΑ: ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ: ΕΝΑ «ΑΝΟΙΧΤΟ» ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ: Θεώνη Ξάνθη, Αναπλ. Καθηγήτρια, Συντονίστρια μαθήματος, Γιώργος Παπαγιαννόπουλος, Επικ. Καθηγητής

I. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Αντικείμενο του μαθήματος στο εξάμηνο αυτό είναι η μελέτη και ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός ενός **Δημοτικού σχολείου ανοιχτού στην κοινότητα**. Το θέμα αυτό βρίσκεται σε συνέχεια με εκείνο του προηγούμενου διδακτικού εξαμήνου και αποτελεί σημαντικό κρίκο μιας αλυσίδας προβληματισμού γύρω από το **Δημόσιο κτίριο και το Δημόσιο χώρο**, προβληματισμός που εκτυλίσσεται σε διαδοχικά εξάμηνα σπουδών.

Η επιλογή του θέματος γίνεται με δεδομένο ότι το δημοτικό σχολείο αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πυρήνες της κοινωνικής ζωής μιας γειτονιάς ή μιας ευρύτερης περιοχής. Ο σημαντικός κοινωνικός του χαρακτήρας έγκειται στο ότι αποτελεί το χώρο όπου κατά κύριο λόγο το παιδί έρχεται για πρώτη φορά σε επαφή με την έννοια της κοινωνικής και δημόσιας ζωής. Ταυτόχρονα, η μείξη με άλλες ομάδες ενηλίκων (διδάσκοντες, γονείς κλπ) το φέρνει σε επαφή με νέες κοινωνικές παραμέτρους. Για την τοπική κοινωνία, το σχολείο είναι ένας χώρος συλλογικής μνήμης και εμπειρίας, καθώς, στη διάρκεια του χρόνου, έχει αναφορά στο σύνολο σχεδόν των κατοίκων της.

Το γεγονός ότι το σχολείο αποτελεί έναν χώρο που χρησιμοποιείται κυρίως από τα παιδιά, προσδίδει στο σχολικό κτίριο μία ιδιαίτερη σημασία έναντι των άλλων δημόσιων κτιρίων. Στο χώρο αυτό, το παιδί γίνεται δέκτης ενός οργανωμένου συστήματος παροχής γνώσεων και δεξιοτήτων, και συμμετέχοντας στη ζωή του σχολείου, μέσα από μικρές ή μεγαλύτερες ομάδες, προετοιμάζεται για την ένταξή του στον ευρύτερο κοινωνικό και δημόσιο βίο, ολοκληρώνοντας σταδιακά την προσωπικότητά του και την ψυχολογική του συγκρότηση. Οι εμπειρίες και οι προσλαμβάνουσες της φάσης αυτής της ζωής του, σε συνάρτηση με την ατομικότητά του και τις κοινωνικές σχέσεις του, είναι βαρύνουσας σημασίας για τον τρόπο που θα αντιληφθεί τη δομή της κοινωνίας και τη θέση του σε αυτή.

Ένα σχολείο συντίθεται από χώρους εκπαίδευσης, χώρους διοίκησης και χώρους κοινωνικούς που συνδυάζονται με ένα πλέγμα υπαίθριων και ημιυπαίθριων χώρων οι οποίοι, πέρα από την κίνηση, τη στάση και τη συγκέντρωση, καλύπτουν τις ανάγκες του ελεύθερου εκπαιδευτικού χρόνου, του παιχνιδιού και των υπαίθριων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Σαν αντικείμενο αρχιτεκτονικής μελέτης, το θέμα «δημοτικό σχολείο», παρά το σχετικά περιορισμένο μέγεθός του, απαιτεί από τον σπουδαστή τη σύνθεση πολλών διακριτών ενοτήτων που προκύπτουν από την πολλαπλότητα της εκπαιδευτικής λειτουργίας. Με αυτό τον τρόπο, θα βοηθήσει στην προσέγγιση και εξοικείωση των σπουδαστών με ένα ευρύ αντικείμενο αρχιτεκτονικών εφαρμογών, που είναι τα εκπαιδευτικά κτίρια, σε όλες τις κλίμακες και εκδοχές τους.

Παράλληλα, επειδή το σχολείο αποτελεί για όλους έναν βιωμένο χώρο, πλούσιο σε έννοιες, μνήμες και σημασίες, το θέμα θα δώσει το έναυσμα να συνδέσουν οι φοιτητές τις παραστάσεις τους με το αντικείμενο των σπουδών τους. Ταυτόχρονα, να κατανοήσουν ότι στη διαδικασία σύλληψης και σχεδιασμού του, θα υπεισέρχονται πολλές και σύνθετοι παράμετροι, έτσι ώστε αυτό που θεωρείται αυτονόητο και οικείο, να αποτελεί ταυτόχρονα το αντικείμενο μιας πολύπλευρης διερεύνησης.

A. Η σχέση του σχολείου με το παιδί

Η ιδιαιτερότητα του σχολικού κτιρίου σε σχέση με τα άλλα δημόσια κτίρια έγκειται στο ότι οι χρήστες του κατά κύριο λόγο είναι τα παιδιά. Για το λόγο αυτό η εκπαιδευτική διαδικασία φορτίζεται με σημασίες και συναισθήματα από την καθημερινή σχολική ζωή. Ο χώρος του σχολείου περιλαμβάνει το κτιριακό περιβάλλον που ενσωματώνει τις δράσεις, τις δραστηριότητες και τις σημασίες, μέσα σε μία ενιαία δομή, που το παιδί καλείται να αντιληφθεί και από την μορφοποίησή της να καταλάβει την πραγματικότητα γύρω του.

Αυτό σημαίνει ότι το κέντρο βάρους στην όποια διαδικασία σχεδιασμού του σχολικού χώρου θα πρέπει να είναι το παιδί, με την έννοια ότι οι συνιστώσες του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού θα πρέπει να λάβουν υπ' όψιν τα θέματα που αφορούν στην αντιληπτικότητα του παιδιού και την κατανόηση του σχολικού «χώρου» (κτίριο, διαδικασίες, ρόλοι). Αμφίδρομα ο χώρος του σχολείου εμπλουτίζεται από την πολυσημία και η ελευθερία της παιδικής αντίληψης, από το δυναμισμό, την ταχύτητα και τη μεταβλητότητα της παιδικής κίνησης.

Σύμφωνα με τα γενικώς παραδεκτά, η σχολική παιδεία θα πρέπει να αποσκοπεί

- Στη βιολογική, νοητική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.
- Στην κοινωνικοποίησή του.
- Στη συστηματική παροχή γνώσεων και την ελεύθερη συμμετοχή στη γνώση.

- Στην ανάπτυξη της κριτικής και της δημιουργικότητας.

Στις παραπάνω γενικές παραμέτρους θα πρέπει να ανταποκρίνονται και οι αρχιτεκτονικές επιλογές και ο σχεδιασμός του σχολικού κτιρίου, στο μέτρο που κρίνεται ότι το περιβάλλον επηρεάζει αυτούς που το βιώνουν.

B. Η σχέση της οργανωμένης κοινωνίας με το σχολείο

Το σχολείο αποτελεί φορέα των αντιλήψεων της κοινωνίας, που αντανακλά σε αυτό τις δομές της, την εικόνα της και τον προορισμό της. Για το λόγο αυτό η θεσμοθετημένη και υποχρεωτική δημόσια εκπαίδευση έχει σαν στόχο την παροχή της γενικής παιδείας και εκπαίδευσης που θα βοηθήσουν τα νέα μέλη της κοινωνίας να ενταχθούν ομαλά στις υπάρχουσες κοινωνικές δομές. Ο στόχος αυτός υλοποιείται μέσα από την διαμόρφωση και υλοποίηση των κατά καιρούς εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Παράλληλα, δημιουργείται η ανάγκη, η εκπαιδευτική διαδικασία να προσαρμόζεται στις αλλαγές των κοινωνικών δομών και αντιλήψεων, ώστε να μην βρίσκεται σε δυσαρμονία και αναντιστοιχία με αυτές. Ταυτόχρονα, η εκπαιδευτική διαδικασία και συνακόλουθα το κέλυφος και το περιβάλλον της εκπαιδευτικής δραστηριότητας (σχολείο) επηρεάζεται από και, αντιστοίχως, προσαρμόζεται στην εξέλιξη της θεωρίας συναφών επιστημών όπως η φιλοσοφία, η ψυχολογία (γενετική – κοινωνική), η παιδαγωγική κλπ. Ο αντίκτυπος των εξελίξεων αυτών στο χαρακτήρα των εκπαιδευτικών χώρων δεν είναι ανεπηρέαστος και από τις εξελίξεις των αρχιτεκτονικών ρευμάτων της κάθε εποχής.

Ως εκ τούτου, το σχολείο αποτελεί εξ ορισμού έναν ευέλικτο και εξελισσόμενο οργανισμό, γεγονός που, και ιστορικά, αντανακλάται στις αλλαγές της δομής και του χαρακτήρα των σχολικών κτιρίων. Για παράδειγμα, η μετάβαση από το μονόχωρο σχολείο σε αυτό της παράθεσης των αιθουσών και, από αυτό, στις πιο σύνθετες μορφές σχολικών συγκροτημάτων, μέχρι αυτές της εκδοχής ενός ανοικτού σχολείου προς την κοινωνία.

Γ. Το «ανοικτό σχολείο» στην κοινότητα

Στο συγκεκριμένο θέμα, προσδιορίζεται ο χαρακτήρας του σχολείου σαν «ανοικτό σχολείο» προς την κοινότητα. Η έννοια του ανοικτού σχολείου έχει αποτελέσει το πεδίο ευρύτατου κοινωνικού προβληματισμού των τελευταίων δεκαετιών - διεθνώς και στη χώρα μας -, που είχε σαν στόχο τον επαναπροσδιορισμό του ρόλου του σχολείου σε σχέση με την κοινότητα και την κοινωνία.

Ο προβληματισμός αυτός συγκλίνει στον εμπλουτισμό των σχολικών λειτουργιών και δραστηριοτήτων, πέρα από τις «στενά» εκπαιδευτικές, ώστε ο σχολικός χώρος να μετατραπεί σε μία δυναμική μονάδα για τη γειτονιά, το χωριό ή το πολεοδομικό σύνολο. Να μετατραπεί σε ένα φορέα που δεν είναι κλεισμένος στον εαυτό του και μονοδιάστατα προσανατολισμένος στην οικονομική - αναπτυξιακή διαδικασία της κατάρτισης, αλλά συμβάλει και συνδιαμορφώνει την κοινοτική ζωή και την κοινωνικοποίηση όχι μόνο των παιδιών αλλά και των ενηλίκων. Ο φορέας αυτός είναι στενά συνδεδεμένος με τις τοπικές κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες (χωριό, κωμόπολη, πόλη) και έχει έντονα μορφωτικό, πολιτιστικό και αθλητικό χαρακτήρα, που δίνει έμφαση στις εξωσχολικές δραστηριότητες, την επιμόρφωση και τον επαγγελματικό προσανατολισμό παιδιών και ενηλίκων, τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, την ψυχαγωγία και τον αθλητισμό.

Ο προσανατολισμός αυτός επηρεάζει και καθορίζει κάθε φορά το κτιριολογικό πρόγραμμα του σχολείου, που καλείται να ενσωματώσει νέους χώρους όπως αίθουσα πολλαπλών χρήσεων και εκδηλώσεων, χώρους ειδικών μαθημάτων και επιμόρφωσης, βιβλιοθήκη, αίθουσα μουσικής, κλειστό χώρο γυμναστικής κλπ. Και ακόμα να μετατρέψει τους υπαίθριους αύλειους χώρους σε ελεύθερους χώρους παιχνιδιού και αθλητισμού (γήπεδα για διάφορα παιχνίδια, σκάμματα, αθλητικοί διάδρομοι, θεατρικές διαμορφώσεις υπαίθριων μαθημάτων και εκδηλώσεων κλπ). Ο εμπλουτισμός αυτός διευρύνει χρονικά τη λειτουργία του σχολείου στη διάρκεια της ημέρας, καθιστώντας το ένα ζωντανό και πολυδύναμο οργανισμό για τη ζωή της κοινότητας.

Είναι φανερό ότι οι παράμετροι αυτές ενισχύουν το σχολείο στο πεδίο της κοινωνικότητας και της συνεύρεσης, δίνοντας τη δυνατότητα οικειοποίησης του χώρου από τη γειτονιά, τους φορείς ή τα πρόσωπα. Ταυτόχρονα πολλαπλασιάζουν τη συνθετότητα των αρχιτεκτονικών επιλογών που θα καταστήσουν το σχολείο οργανικότερο μέλος ενός πλέγματος χωρικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων σε όλες τις ώρες της μέρας και διευρύνουν τις απαιτήσεις διερεύνησης των ζητημάτων του αρχιτεκτονικού σχεδιασμού.

II. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η αρχιτεκτονική μελέτη ενός εκπαιδευτικού κτιρίου αποτελεί προνομιακό πεδίο διερεύνησης από τους σπουδαστές μίας σειράς συνθετικών αρχιτεκτονικών παραμέτρων σε σχέση με τη μεθοδολογία της προσέγγισης και υλοποίησης του δημόσιου κτιρίου και κατ' επέκταση των γενικότερων αρχιτεκτονικών ζητημάτων όπως θα αναφερθούν στη συνέχεια.

Η αρχιτεκτονική σύνθεση του εξατάξιου δημοτικού σχολείου θα πρέπει να γίνει με το χαρακτήρα του «ανοικτού» σχολείου προς την κοινότητα. Η δυνατότητα που παρέχει το κτίριο για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας, της ατομικής πρωτοβουλίας και ομαδικής συνεύρεσης των μαθητών, καθώς και το άνοιγμα της σχολικής κοινότητας προς το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον και αντίστροφα, κάνει επιτακτικότερη τη διερεύνηση των συνθετικών και αρχιτεκτονικών συνιστωσών που αφορούν στο σχεδιασμό του κτιρίου και την ποιότητα του κτισμένου χώρου και του περιβάλλοντός του, η οποία θα πρέπει να επικεντρωθεί στα παρακάτω σημεία :

1. Στη **σχέση του κτιρίου με το περιβάλλον.** Όπου πρέπει να διερευνηθούν

α. Ζητήματα επίδρασης του **φυσικού περιβάλλοντος** (προσανατολισμός, θέα, προσαρμογή στο ανάγλυφο του εδάφους, προστασία ή εκμετάλλευση των φυσικών συνθηκών) που αποτελούν ζωτικά ζητήματα για την καλή λειτουργία του σχολείου.

β. Ζητήματα συσχέτισης με το **κτιστό περιβάλλον** (γειτνιάσεις, τοποθέτηση στο οικοπέδο, καθώς και οι παράμετροι σχεδιασμού που καθορίζονται από τις τρεις κλίμακες του δομημένου περιβάλλοντος, δηλαδή τη «μεγάλη» κλίμακα – πόλη, η οποία υποδέχεται και περιέχει τη «μέση» κλίμακα – κτίριο, που με τη σειρά της διαρθρώνει, διευθετεί και αναδεικνύει τη «μικρή» κλίμακα – επιμέρους περιοχές και μικροπεριβάλλοντα) που είναι ανοιχτοί προβληματισμοί για ένα κτίριο δημόσιου χαρακτήρα και τη ζωή του στο χώρο και το χρόνο.

γ. Το ζήτημα της σχέσης με το **κοινωνικό - πολιτιστικό περιβάλλον.** Δηλαδή η διερεύνηση εκείνων των αρχιτεκτονικών και πολεοδομικών διευθετήσεων, που θα δημιουργούν τις προϋποθέσεις ώστε το σχολείο και συγκεκριμένα το «ανοικτό» σχολείο, να αποτελέσει ζωντανό στοιχείο και δυναμικό πόλο για το κοινωνικό περιβάλλον - σε περίπτωση που αυτό είναι έτοιμο να ανταποκριθεί - με στόχο την ομαλή κοινωνικοποίηση του παιδιού και μέσω αυτής την αναζωογόνηση της κοινότητας.

2. Στην **οργάνωση των λειτουργικών ενότητων του κτιρίου.** Είναι επιθυμητή η οργάνωση σε μικρότερες ή μεγαλύτερες ενότητες χώρων με συναφείς εκπαιδευτικές δραστηριότητες (χώροι εκπαιδευτικού τομέα, χώροι κοινωνικού εκπαιδευτικού τομέα, χώροι διοικητικού τομέα, βοηθητικοί χώροι), επιλέγοντας συνδυασμούς και συσχετίσεις ή διαχωρισμούς και απομονώσεις, των οποίων η σύνθεση να καταλήγει σε ένα εύκολα αντιληπτό χωρικό αποτέλεσμα. Οι ομαδοποιήσεις αυτές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα των ποιοτικών διαφοροποιήσεων και στο εσωτερικό τους, οι οποίες θα επιτρέψουν να λειτουργήσουν ατομικές, ομαδικές ή περισσότερο συλλογικές δραστηριότητες, ιεραρχώντας περιοχές με περισσότερη ή λιγότερη "ιδιωτικότητα".

Στη συνολική οργάνωση του συγκροτήματος κυρίαρχο χωρικό στοιχείο είναι η σχολική αίθουσα, που η επανάληψή της και η συσχέτισή της με άλλες ενότητες δίνει αφηγησιακά τη δομή του σχολείου.

3. Στην **οργάνωση των κινήσεων** που παίζει σημαντικό ρόλο στη διάρθρωση του σχολικού κτιρίου. Η ροή, οι εύκολες προσβάσεις, η δυνατότητα ελεύθερης κίνησης, βοηθούν στον προσανατολισμό και την αντιληπτικότητα του συνόλου. Ταυτόχρονα, η επεξεργασία των κινήσεων μέσα από μικρές ή μεγαλύτερες στάσεις, βοηθούν στην οικειοποίηση του χώρου.

4. Στη μελέτη της **σχέσης των κλειστών και ημιυπαίθριων χώρων.** Η αλληλουχία διαφορετικών ποιοτήτων χώρου, αφενός προσδιορίζει τα όρια του μέσα και του έξω, αφετέρου καταγράφει τη ροή του χρόνου μέσα από τον τρόπο που αυτές οι δύο "επικράτειες" επικοινωνούν. Το φως και η σκιά μπορούν να συνδυαστούν οργανικά με τις εκπαιδευτικές διαδικασίες και την σχολική ζωή. Ταυτόχρονα, η έμφαση στην επεξεργασία του υπαίθριου χώρου, ζωτικού και απαραίτητου στοιχείου για τη ζωή του σχολείου και τη διαδικασία της εκπαίδευσης (διάλειμμα, αθλητικές δραστηριότητες, παιχνίδι, εναλλακτικές παιδευτικές δραστηριότητες) συντείνει στην κυριαρχία της απαίτησης για μια μεθόδευση της σχεδιαστικής στρατηγικής με κατεύθυνση από τα έξω προς τα μέσα.

5. Στο **πλέγμα υπαίθριων χώρων, ελεύθερων ή στεγασμένων.** Όσο η διδακτική αίθουσα αποτελεί το κύτταρο της σχολικής ζωής, με την έννοια της σταθερής αναφοράς των παιδιών σε αυτή, τόσο οι διαβαθμισμένες αυλές, το κεντρικό αίθριο ή το προαύλιο μπορεί να αποτελέσουν την καρδιά της κοινωνικής ζωής και της συνεύρεσης των μαθητών και το χώρο όπου κωδικοποιείται χωρικά η σχέση της μονάδας με την ομάδα και επισφραγίζεται χωρικά η αίσθηση της κοινότητας του σχολείου. Συμπληρωματικές διαδρομές ή «δρόμοι» συνάντησης, καθώς επίσης και ο τρόπος διαμόρφωσης των υπαίθριων χώρων που ελεύθερα χρησιμοποιούνται από την κοινότητα, είναι στοιχεία που πρέπει να μελετηθούν, αποδίδοντας στο σύνολο του κτιρίου ή σε περιοχές του χαρακτηριστές όπως η εσωστρέφεια ή η εξωστρέφεια.

6. Στην **εξασφάλιση ομαλής λειτουργίας του σχολείου**. Ο εξοπλισμός, το μέγεθος των σχημάτων των χώρων, ο προσανατολισμός, η επαρκής ανταπόκριση στις φυσικές συνθήκες (σε σχέση με τις ανάγκες φωτισμού, αερισμού ηλιασμού ή ηλιοπροστασίας) και οι ανθρωπομετρικές παράμετροι (εργονομία αναλογίες του παιδικού σώματος) είναι πρωταρχικές απαιτήσεις για την άνετη και σωστή διαβίωση και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Οι ανάλογοι δε χειρισμοί της κλίμακας και των όγκων σε συνάρτηση με τις 'προδιαγραφές' αποτελούν ζητούμενο του θέματος.

7. Στην **έκφραση του κτιρίου σε σχέση με τη δομή και την κατασκευή του**. Εισάγει τον προβληματισμό ως προς τη σύλληψη και οργάνωση της δομής του κτιρίου με ένα σαφές δομικό σύστημα με κατασκευαστικούς και λειτουργικούς κανόνες, 'ζώνες' και εμβάτες και αποτελεί πεδίο διερεύνησης με στόχο την οικονομία, την ευκολία κατασκευής αλλά και τη δυνατότητα ευελιξίας και προσαρμογής σε νέες μελλοντικές λειτουργικές απαιτήσεις. Ταυτόχρονα το περίβλημα, η υφή το χρώμα και τα υλικά είναι σημαντικά τόσο στη καθημερινή βίωση του χώρου όσο και στη διάρκεια ζωής του κτιρίου.

Οι παραπάνω αναζητήσεις–διερευνήσεις, σαν στόχοι του μαθήματος, αποτελούν διδακτικό αντικείμενο κυρίως όσον αφορά τον συνδυασμό τους. Δηλαδή, όχι στην ανάδειξη και επίλυση κάθε μίας ξεχωριστά αλλά στην συνθετότητά τους και στην αλληλεπίδρασή τους. Συνθήκες που θα καθορίσουν τις γενεσιουργές αρχές και συνεκτικές δομές που θα διέπουν το αρχιτεκτόνημα στην ολότητά του, δηλαδή την κεντρική ιδέα της σύνθεσης.

III. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Περιοχή - Οικόπεδο:

Η εφαρμογή της συνθετικής άσκησης για τη μελέτη του ανοιχτού σχολείου χωροθετείται σε ένα οικόπεδο με ιδιαίτερα στοιχεία: το έντονο φυσικό περιβάλλον, τη γειτνίασή του με τον ποταμό Κόσυνθο αλλά και τις γειτνιάσεις με τον αστικό ιστό. Δυτικά συνορεύει με την οδό Έβρου στην προέκταση της γέφυρας του ποταμού, δρόμος με συνεχή αστική κίνηση. Βόρεια βρίσκεται σε συνέχεια της μικρής πλατείας της εκκλησίας των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης και συνορεύει με κατοίκηση μικρής κλίμακας. Η ΒΔ του γωνία θεωρείται ένα σημείο αιχμής οπτικώς και αντιληπτικώς αλλά και ένα σημείο προσβάσεων από την πόλη και συσχέτισης με την εξαπλούμενη βόρεια γειτονιά, άρα και το συνεργαζόμενο υπάρχον σχολείο. Ανάμεσα στην πλατεία, την εκκλησία και τις ιδιοκτησίες κατοικίας προτείνεται ένας πεζόδρομος διέλευσης που φτάνει μέχρι την ανατολική πλευρά με το παρακείμενο βρεφονηπιακό σταθμό. Τέλος, νότια εκτείνεται μέχρι την κοινόχρηστη ζώνη περπατήματος παράλληλα με τον ποταμό Κόσυνθο, κορυφαίο σημείο αναφοράς θέας αλλά και αναφοράς εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Υψόμετρα του εδάφους, βασικές διαστάσεις του οικοπέδου, προσανατολισμός και σχηματικές πληροφορίες για τον αστικό περίγυρο (δρόμοι, θέσεις και ύψη κτιρίων), σημειώνονται στο συνημμένο τοπογραφικό σκαρίφημα.

Θα χρειαστεί και η προσωπική σας επίσκεψη –έστω και ψηφιακή–, παρατήρηση και αποτύπωση της ιδιαίτερης τοπογραφίας και του φυσικού πλούτου (ψηλή βλάστηση με πεύκα, λεύκες, φυσικά πρηνή).

ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ :

1. ΣΧΕΔΙΑ:

- 1.1 ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ 1:500 (Το κτίριο και η σχέση του με την ευρύτερη περιοχή)
- 1.2. ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΠΕΔΩΝ 1:200
- 1.3. ΟΛΕΣ ΟΙ ΟΨΕΙΣ 1:200
- 1.4. ΤΟΜΕΣ (τουλάχιστον δύο) 1:200
- 1.5. ΤΟΜΗ 1:100
- 1.6. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ (Συνολικές ή τοπικές)
- 1.7. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΚΙΤΣΑ/ΣΧΕΔΙΑ (που εκφράζουν σημαντικές καμπές στην εξέλιξη της συνθετικής επεξεργασίας του θέματος). Τρόπος σχεδίασης: Ελεύθερη επιλογή ενός ή συνδυασμού από τα ακόλουθα μέσα έκφρασης: Μολύβι, μελάνι, χρώματα, σε ριζόχαρτο, διαφανές ή αδιαφανές χαρτί, σε φωτοαντίγραφα, φωτοτυπίες ή πρωτότυπα, τρισδιάστατες απεικονίσεις

1.8. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΚΕΤΩΝ

1.9. ΣΕΛΙΔΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ

Η μελέτη θα υποστηρίζεται από κείμενο μικρής έκτασης, όπου θα αναφέρονται τα βασικά ειδοποιά χαρακτηριστικά της πρότασης, οι κύριες επιλογές και θα συνοδεύεται από χαρακτηριστικά σκίτσα, σχέδια ή φωτογραφίες της μακέτας, ώστε να αποτελεί μία συνοπτική παρουσίαση της μελέτης σε μέγεθος μίας σελίδας A4.

2. ΜΑΚΕΤΕΣ:

2.1. ΜΑΚΕΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

(από τις δοκιμές επεξεργασίας του θέματος – διάφορες κλίμακες)

2.2. ΜΑΚΕΤΑ ΤΕΛΙΚΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ 1:200

(Το κτίριο μέσα στην ευρύτερη περιοχή)

Το μέγεθος της μακέτας είναι 50/70.

Οι φοιτητικές ομάδες εργασίας θα είναι έως τριμελείς

Φεβρουάριος 2023

Οι Διδάσκοντες

4. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ - ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΗΜΙΥΠΑΙΘΡΙΟΙ ΧΩΡΟΙ

- Στοές
- Pilotis
- Στέγαστρα
- Ενδιάμεσοι στεγασμένοι χώροι
- Ελαφριές κατασκευές (πλέγματα, τέντες κ.λ.π.)

ΥΠΑΙΘΡΙΟΙ – ΑΥΛΕΙΟΙ ΧΩΡΟΙ

- Αυλή - ές
- Αίθριο-α
- Κήπος - Κήποι πειραμάτων
- Χώροι οργανωμένου παιχνιδιού
- Βατά δώματα

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΚΛΕΙΣΤΟΙ ΧΩΡΟΙ (καθαρές επιφάνειες)					
	Κατηγορίες χώρων	Αριθ. ατόμων	Αριθ. Ομοίων χώρων	Επιφάνεια Χώρου (τμ) ανά μαθητή	Επιφάνεια χώρου (τμ.)	Συνολική επιφάνεια χώρου (τμ)
<p>ΕΥΡΥΤΕΡΟ Φυσικό,οικιστικό, πολιτιστικό, κοινωνικό</p> <p>ΕΓΓΥΤΕΡΟ Θέες-οπτικές φυγές, προσεγγίσεις και γειτονιάσεις:</p> <p><u>Νότια</u> Ο παραποτάμιος πεζόδρομος, το ποτάμι και το ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον του</p> <p><u>Βόρεια</u> Το παρακείμενο σχολείο, το προαύλιο, η εκκλησία, ο προτεινόμενος πεζόδρομος, η ύπαρξη γειτονιάς</p> <p><u>Ανατολικά</u> Ο βρεφονηπιακός σταθμός, το φυσικό περιβάλλον και η νέα πρόσβαση</p> <p><u>Δυτικά</u> Η γέφυρα, ο δρόμος πυκνής κυκλοφορίας και οι προσβάσεις από την πόλη</p>	<p>ΧΩΡΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μονάδα-Τάξη • Εργαστήριο πειραμάτων και περιβάλλοντος • Εργαστήριο ξένων γλωσσών και πληροφορικής 	25	6	2	50	450
		25	1	2,4	60	60
		15	3	2	30	90
	<p>ΧΩΡΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων (Α.Π.Χ.) • Σκηνή+Βοηθητικά Η σκηνή θα χρησιμοποιείται και ως εργαστήριο μουσικής • Χώρος βιβλιοθήκης • Εργαστήριο Εικαστικών • α) Κυλικείο (μικρή αποθήκη) β) Χώρος εστίασης με δυνατότητα διαχείρισης από την γειτονιά Αυτοί οι χώροι μπορούν να συνεργάζονται • Χώρος γονέων – Στέκι γειτονιάς 	240	1		160	160
			1		40	40
		25	1	2,4	50	50
			1		60	60
					15	15
					60	60
					20	20
<p>ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπόστεγο Γυμναστικής • Αποδυτήρια - WC • Γραφείο Γυμναστή 		1	3	160	160	
		2		14	28	
		1		12	12	

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ

Χαρακτήρας συγκροτήματος και αύλειων χώρων, κλίμακες και πυκνότητες κλειστών, υπαίθριων χώρων, ομαδοποιήσεις ενοτήτων, προσβάσεις, ροές κίνησης και στάσης, φως, σκιά, προσανατολισμοί, κατασκευαστικές δομές, υφές, υλικά)

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Ανθρωπομετρικά και τεχνικά μεγέθη (οργάνωση αίθουσας διδ/σκαλίας, Α.Π.Χ. εργαστηρίων, πλάτη διαδρόμων, τύποι κλιμάκων, κλίσεις ραμπών, στοιχεία φωτισμού, αερισμού και ηλιοπροστασίας κ.λ.π.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ					60
• Γραφείο Διευθυντή		1		12	12
• Γραφείο Δασκάλων		2		15	30
• Αρχείο		1		8	8
• Ιατρείο		1		10	10
ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ					40
• WC Αγοριών (2-3 wc, 5-6 ουρ, 5-6 νιπ.)		1	2.1τμ/wc	12	12
		1	0.85τμ/ουρ	18	18
• WC Κοριτσιών (4-5 wc, 5-6 νιπ.)		1	1.2τμ/νιπ	4	4
• WC ΑΜΕΑ		1		4	4
• WC Προσωπικού		2		3	6
• Λεβητοστάσιο (σε υπόγειο)					
ΣΥΝΟΛΟ					1155τμ
Προσαύξηση 40% : Χώροι υποδοχής, συγκέντρωσης, κυκλοφορία (όχι απαραίτητα κλειστοί και θερμαινόμενοι), Φ.Ο. τοιχοποιία, κ.λ.π					462τμ
ΣΥΝΟΛΟ					1617τμ